

Полтавський державний аграрний університет

МАТЕРІАЛИ
IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції (з міжнародною участю)
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»
21 жовтня 2021 р.
м. Полтава

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ (М. КОНІН, ПОЛЬЩА)
ІНЖИНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗАПОРІЖСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТОВ «БЕРДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ»
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК
УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛОВІ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХУЛУНБУІРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (АРВМ, Г. Хайлар, КНР)**

**Федерація професійних
бухгалтерів та аудиторів
України**

**Полтавський державний
аграрний університет**

**Факультет
обліку та фінансів**

МАТЕРІАЛИ

**IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)**

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК,
КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ
ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН»**

21 жовтня 2021 р.

м. Полтава

УДК 657
П 48

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 21 жовтня 2021р.) / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАУ, 2021. 652 с.

***Посвідчення УкрІНТЕІ № 56
від 21.01.2021 р.***

***Затверджено до друку Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 2 від 18.10.2021 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств аграрної сфери.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавський державний аграрний університет, 2021
© Колектив авторів

Редакційна колегія

Валентина АРАНЧІЙ – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна).

Олена ВОРОНОВСЬКА – к.е.н., професор факультету економіки та управління Хулунбуїрського університету (г. Хайлар, КНР)

Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО – кандидат економічних наук, професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Валерій ЖУК – доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і техніки України (м. Київ, Україна);

Владислав ЗЕЛІКМАН – кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Національної металургійної академії України (м. Дніпро, Україна);

Артур ЗИМНІЙ – доктор наук, професор, ректор Державної вищої професійної школи в Коніні (м. Конін, Польща);

Тетяна МАРЕНИЧ – доктор економічних наук, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування Державного біотехнологічного університету (м. Харків, Україна).

Лариса МАРМУЛЬ – заслужений працівник освіти України, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, Університет Григорія Сковороди в Переяславі (м. Переяслав, Україна)

Тетяна МЕЛІХОВА – д.е.н., професор, Завідуючий кафедрою обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету

Володимир МЕТЕЛИЦЯ – доктор економічних наук, директор Інституту обліку та фінансів Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААН (м. Київ, Україна);

Інна НАЗАРЕНКО – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна);

Сергій ОСТАПЧУК – головний редактор журналу «Облік і фінанси», кандидат економічних наук Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» (м. Київ, Україна).

Катерина ПИЛИПЕНКО – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Валерій ПЛАКСІЄНКО – академік АЕНУ, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, Україна);

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного аграрного університету (м. Львів, Україна);

Наталія ТАНКЛЕВСЬКА – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Херсонський ДАЕУ (м. Херсон, Україна);

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні (м. Конін, Польща);

Світлана ЩЕРБАТЮК – кандидат економічних наук, доцент, декан факультету бухгалтерського обліку Гродненського державного аграрного університету (м. Гродно, Республіка Білорусь);

Наталія РУНЧЕВА – доктор економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та наукової роботи ТОВ «Бердянський університет менеджменту і бізнесу», (м. Бердянськ, Україна).

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ФЕРМЕРСТВА В УКРАЇНІ: НАПРЯМИ ТА ОБСЯГИ 2021 Р.	297
К. Пилипенко, О. Прокопишин ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ – ОСНОВА ОБЛІКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ	301
К. Пилипенко, С. Бобирь ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА - ОBOB'ЯЗOКИЙ ЕЛЕМЕНТ ВНУТРІШНЬОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА	306
К. Пилипенко, Д. Дараган ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ В СИСТЕМІ КОНТРОЛЮ ЗА ВИДАТКАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	311
К. Пилипенко, Н. Танклевська КОНТРОЛЬ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З ПІДЗВІТНИМИ ОСOБАМИ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	315
К. Пилипенко, Т.М. Пономаренко ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ АУДИТ – РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	321
К. Пилипенко, О. Батієвська МСБО 41 «СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО»: СФЕРА ДІЇ ДЛЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ	326
К. В. Пирлик, А. В. Бондаренко, Ю. О. Рось ОЦІНКА ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСOБІВ	330
А. В. Погосян ЄДИНИЙ ПОДАТОК ГРУПИ 4 ЯК OБ'ЄКТ ЗВІТНОСТІ	333
О.Г. Пономаренко, Н.І. Горобець СУТНІСТЬ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТА ОБЛІКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ	337
М.В. Скочиляс ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТОOБІГ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ	340
Н.В. Рапа ПОРІВНЯННЯ СТРУКТУРИ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА НП(С)БО ТА МСФЗ	344
І.О. Романащенко ЗНАЧЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА	347
О.В. Романець, О.В. Павелко ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСOБАМИ	351
К.В. Тамара ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКУ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	355
О.А. Терещук, О.В. Павелко ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БАНКУ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ	359
С.В. Тютюнник ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕТЕРМІНОВАНОГО ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ КОЕФІЦІЄНТІВ ЛІКВІДНОСТІ В МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	363
Ю.М. Тютюнник, А.Я. Завальнюк АНАЛІЗ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА ТОВАРНИМИ	368

С.В. Тютюнник, к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавський державний аграрний університет
(м. Полтава, Україна)

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА БАНКУ: СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Анотація: розглянуто сутність облікової політики банку, визначено основні напрями використання та призначення облікової політики.

Ключові слова: облікова політика, банк, положення, бухгалтерський облік, фінансова звітність, методи оцінки.

Бухгалтерський облік у банках повинен забезпечувати своєчасне надання достовірної інформації про активи, зобов'язання, фінансовий стан та результати діяльності банку. Повнота і достовірність відображення банківських операцій в обліку залежить від облікової політики та внутрішніх процедур банку. Бухгалтерський облік повинен забезпечувати можливість прогнозування і визначення стратегії розвитку діяльності банку.

359

Відповідно до Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України, облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовується банком для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності [1].

Банк самостійно визначає свою облікову політику, розробляє систему і форми управлінського обліку, внутрішньої звітності і контролю за операціями, визначає права працівників на підписування документів, затверджує правила документообороту і технологію оброблення облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку. Облікова політика повинна базуватись на Законах України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про банки і банківську діяльність», Положенні про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України, Міжнародних стандартах фінансової

звітності, чинному законодавстві з питань ведення бухгалтерського обліку та застосування норм податкового законодавства.

Правління банку затверджує положення про облікову політику банку. Зміст положення про облікову політику банку доводиться до відома всіх структурних та відокремлених підрозділів банку. Цим документом визначаються та встановлюються основні засади та методичні підходи до побудови та організації бухгалтерського обліку та звітності, єдине тлумачення та розуміння принципів, методів і процедур своєчасного та достовірного відображення банківських операцій.

У банках ведуть бухгалтерський облік та складають фінансову звітність у валюті України. Операції в іноземній валюті відображаються в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності у валюті України з перерахуванням її за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України на дату здійснення операції або складання звітності.

Основними напрямками використання облікової політики банку є: ведення бухгалтерського обліку; складання та подання достовірної фінансової звітності; організація операційної роботи, документообороту, внутрішнього контролю за здійсненими банківськими операціями; визначення регламенту відносин з питань обліку з підрозділами банку, з установами Національного банку, органами державної влади, а також іншими користувачами облікової інформації.

Основні напрями призначення облікової політики банку: для працівників, які здійснюють облік та складають звітність; для користувачів облікової інформації та звітності з метою розуміння ними принципів, покладених в основу звітів і правильної оцінки діяльності банку; для розробників внутрішніх регламентних документів в частині бухгалтерського обліку і звітності.

Основне призначення облікової політики полягає в: упорядкуванні облікового процесу в кредитній установі; забезпеченні методологічного та методичного відображення майна банку, фінансово-господарських процесів та результатів його діяльності; наданні бухгалтерському обліку планомірності та цілеспрямованості; забезпеченні ефективності обліку.

Облікова політика може змінюватися, якщо зміна:

1) вимагається нормативно-правовими актами Національного банку України та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

2) приводить до того, що фінансова звітність надає достовірну та доречнішу інформацію про вплив операцій, інших подій або умов на фінансовий стан, результати діяльності банку або грошові потоки банку.

Банк зазначає в обліковій політиці:

1) принципи обліку активів, зобов'язань, капіталу, доходів, витрат банку;

2) методи оцінки активів та зобов'язань банку;

3) факти, що стосуються змін в обліковій політиці.

Банк не повинен здійснювати взаємозалік активів та зобов'язань або доходів і витрат (крім випадків, передбачених міжнародними стандартами фінансової звітності та законодавством України).

Обов'язково мають розроблятися та затверджуватися основні складові облікової політики банку:

1) характеристика аналітичних рахунків внутрішнього плану рахунків;

2) додаткові реєстри аналітичного обліку та форми первинних документів, на підставі яких здійснюються операції;

3) правила документообороту та технології оброблення облікової інформації;

4) перелік визначених прав працівників банку на підписування документів;

5) перелік операцій, що потребують додаткового контролю;

6) порядок проведення інвентаризації і методи оцінки активів та зобов'язань;

7) порядок контролю за здійсненими внутрішніми операціями;

8) порядок розрахунків між структурними підрозділами банку (внутрішньосистемні розрахунки);

9) порядок консолідації фінансової звітності асоційованих та дочірніх компаній;

10) порядок застосування в обліку принципу нарахування доходів та витрат (включаючи порядок амортизації активів банку, формування та використання резервів);

11) процедури вивірки та контролю (операцій, звітності);

12) інші документи банку, що регулюють питання організації бухгалтерського обліку.

Не є змінами в обліковій політиці: застосування облікової політики до операцій, інших подій або умов, що відрізняються за сутністю від тих, що відбувалися раніше; застосування нової облікової політики до операцій, інших подій або умов, які не відбувалися раніше або були несуттєвими.

Таким чином, облікова політика банку є елементом системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку, а основна її мета – забезпечити одержання достовірної інформації про фінансовий стан банку, результати його діяльності, що є необхідним для всіх користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних рішень.

Список використаних джерел:

1. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України, затверджене постановою Правління Національного банку України від 04.07.2018 р. №75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text> (дата звернення: 12.10.2021).